

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 7 - segona època - febrer 1998

PAPIERS

del secretariat

Ser professor, sóc tutor, som educadors

**Primer mestre.
Després, especialista.**

El terme "tutor" és realment conegut, viscut i "patit" dins del nostre col·lectiu d'ensenyants. Molt sovint quan s'encomana o es demana aquesta feina, o s'entén com un encàrrec per la confiança que es té en la manera de fer i de ser i d'entendre l'alumnat o com una càrrega que pesa i que costa de dur per les conseqüències de responsabilitat i de feina que genera i comporta: que si visites amb pares, que si entrevistes amb alumnes, que si donar raó de tots i de cadascun d'ells en les avaluacions, que si rebre queixes dels altres professors pel determinat comportament d'aquell o d'aquell altre, que si sortir més tard quan es té pressa.

De "supermans" i de "superwomens" només n'hi ha a les pel·lícules. Però de professors per compartir l'educació dels nostres i de les nostres alumnes n'hi ha totes les hores del dia a cada aula i a cada hora fent aquell paper que, sense encàrrec, s'ha

de fer: EDUCAR. Si anéssim canviant la nostra cultura interna i anéssim pensant que, com a professionals, quan entrem a l'escola, la nostra primera feina compartida és la de ser professionals de l'educació i que eduquem quan pugem l'escala, quan diem bon dia, quan entrem a la classe, quan recollim uns deures i quan parlem de futbol o de roba amb els nostres i les nostres alumnes... seríem diferents? I, com a bons professionals de l'educació, som capaços d'assumir la transmissió de coneixements com una part fonamental d'aquesta educació? Potser que encapçalem

els nostres dies feiners o posem amb lletres fosforescents damunt la nostra taula les paraules que, Jaume Cella, mestre que sap gaudir i explicar això de *fer de mestre*, té com a principi: "Primer mestre, després especialista".

parlem de:

- ❖ **L'entrevista amb Jaume Cella. (pàg. 2)**
- ❖ **Organitzar per orientar. (pàg. 3)**
- ❖ **Un conte i un regal. (pàg. 4)**
- ❖ **La tutoria personalitzada. (pàg. 5-8)**
- ❖ **La nostra tasca: educar. (pàg. 9)**

L'aventura d'educar

Parlem amb en Jaume Cella

Jaume Cella Ollé, nascut a Barcelona el 1949, és mestre d'ensenyament primari i membre de l'associació de mestres «Rosa Sensat». Actualment és director de l'escola pública Bellaterra. És autor de diferents llibres i ha guanyat els premis «Rosa Sensat», «Marià Vayreda» i, recentment, el «Vaixell de Vapor» i el «Folch i Torres».

Quina és la millor ajuda que pot rebre l'alumnat?

Jo sempre dic que l'alumne/a ha de notar que el mestre-professor que passa hores al seu costat l'estima i l'acull i que no li tancarà mai cap porta i que, a mida que el va coneixent, pot anar detectant les necessitats que té i, el mestre, amb el contrast i l'opinió de tot l'equip, pot anar trobant maneres perquè el noi/a superi les dificultats, que poden ser diverses.

La docència: una sortida professional a l'abast de tothom?

La persona que vol exercir la professió ha de veure si n'és capaç. Tenir bons models és bo, però cal conèixer les pròpies possibilitats. La feina dels ensenyants està al centre d'observació de la societat perquè, es digui el que es digui, aquesta feina és important. Si per a determinades professions s'exigeix unes característiques, per fer de mestre, també.

Com es fa un mestre?

Treballant i estudiant. Ara bé, que un llicenciat tingui cinc anys de formació i un mestre només en tingui tres, quan treballa amb una edat considerada clau on es "cou" tot, no s'entén. Cal que la formació dels mestres sigui una llicenciatura. La feina del mestre consisteix en conèixer les matèries curriculars, en saber educar -didàctiques, metodologies- i cal que tingui facilitat per establir relacions. La base està en la relació que sap establir amb els alumnes, amb la capacitat de saber crear un ambient a classe que permeti que tots pu-

guin aprendre i millorar les seves capacitats. Els nivells que s'han d'assolir no han de ser els mateixos per a tothom. És bo que un mestre-professor novell tingui bons models de relació i que l'escola ofereixi un treball d'equip i una organització amb processos d'avaluació interna, ara tan de moda amb el decret d'avaluació de centres.

El seguiment a primària i a secundària és diferent?

El que és diferent no és la qualitat sinó els elements a observar. Per exemple, a secundària ha de ser molt rellevant l'orientació professional. Cal pensar en el trencament que hi ha als 12 anys. Pot ser que un nen/a passi d'una cultura de centre "x" -ni més bona ni més dolenta- a una cultura molt diferent. El seguiment ha de ser per a tots i ha de ser coherent en el tram obligatori. Fins i tot en el postobligatori. Això significa que els professionals de la privada i de la pública hem de ser capaços de crear vincles entre la primària i la secundària i que la gent que hi participa ha de veure que això és bo. Els de primària hem d'aprendre dels de secundària i aquests, dels de primària. Mentre això no es vegi així, tenim mala peça al teler.

Quan no s'avança, el tutor es deprimeix.

Al llarg de la vida professional passes alts i baixos. Hi ha moments fàcils i d'altres que no ho són tant. Hi ha equips que ajuden i hi ha escoles on el mestre es troba ben sol. És important tranquil·litzar-se, analitzar i objectivar el que va passant. Hem d'aprendre a entendre i a acceptar i a perdonar i a perdonar-nos. No tot ho farem bé, ni tot ho encertarem. L'important és treure suc dels errors.

Organitzar per orientar

escola pia

El centre: la persona de l'alumne

El nostre Caràcter propi centra l'acció educativa en la persona de l'alumne, o sigui, en l'alumne com a persona; i ressalta, de manera especial, la figura del tutor com a agent educatiu.

Des de la perspectiva organitzativa, tractem la tutoria com una assignatura més: horari, assignació i canvi de tutor, agrupació, canvi de grup... Malgrat això, no podem confondre ni difondre l'alumne amb el grup. I no hauríem d'identificar el tutor de grup amb el tutor de l'alumne.

S'HA DE DIFERENCIAR ENTRE EL TUTOR DE GRUP I EL TUTOR DE L'ALUMNE.

En aquest context proposem, si més no per a la Secundària, diferenciar entre el tutor de grup (tutoria grupal) i el tutor de l'alumne (tutoria personalitzada). El fonament de la nostra proposta es basa en un doble protagonisme. D'una banda el de l'alumne com a persona diferenciat del grup i, d'una altra, del professor com a educador.

FINS ARA, ENTRE NOSALTRES, A L'ALUMNE "LI TOCA" UN TUTOR O UN ALTRE, DEPENDENT DEL GRUP EN QUÈ SE SITUA.

Segons l'organització més comuna entre nosaltres, a l'alumne "li toca" un tutor o un altre, dependent del grup en què se situa. Si un alumne vol tenir un tutor diferent al que per grup li toca, no és possible sense un canvi de grup; si un tutor, per les raons que sigui, vol ser-ho d'un alumne determinat, ha de ser tutor de tot el seu grup; i si un professor, donades les seves característiques personals, volgués ser tutor d'un o varis alumnes només per orientar-los individualment, hauria de responsabilitzar-se també de les activitats tutorials grupals.

Evidentment, l'organització no pot conti-

nuar sent la mateixa que fins ara. El tutor personal o individual tindria com a funcions bàsiques vetllar per l'actuació i orientació personal de l'alumne; gestionar la informació educativa i acadèmica entre els professors, els pares i els alumnes; el tutor grupal hauria de vetllar per l'actuació, animació i orientació educativa i acadèmica grupal; per l'aplicació i el control de la normativa de funcionament...

L'ORGANITZACIÓ NO POT CONTINUAR SENT IGUAL.

El tutor personal és triat pel propi alumne d'entre els professors coneguts i podria continuar, més d'un curs, sempre que l'alumne, i ell, volguessin. El tutor grupal continuaria sent assignat per la direcció.

Això està molt bé, però és molt difícil d'organitzar en la pràctica...! diuen multitud de veus. Què passa si hi ha professors que són escollits per molts alumnes i d'altres per pocs o per cap? Més: en la vida no es pot triar sempre i és bo que si et trobes amb una persona que no t'agrada has d'estar preparat a acceptar-la i treballar amb ella. I encara més: s'ha experimentat en algun lloc? I si hi ha un tutor que afavoreixi la dependència dels alumnes respecte a la seva persona? I com es valora la remuneració econòmica? Més, si no es fa enlloc, no serem nosaltres els primers!

COM DIU EL NOSTRE CARÀCTER PROPI, L'ALUMNE ESTÀ PER SOBRE DE TOT I DE TOTS.

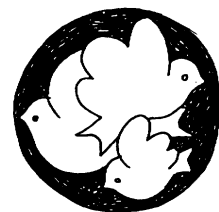
Ja seria objecte d'un altre article explicitar més el model proposat i donar resposta i solució a les dificultats plantejades. Resten, doncs, a l'arbitri de cadascú, tot i recordant, com diu el nostre Caràcter Propi, que qualsevol proposta o solució s'ha de trobar tenint present que l'alumne està per sobre de tot i de tots.

Juanjo Albericio - E. P. Ntra. Sra..

Temps de reflexió

Un conte i l'ensenyança d'una actitud

Un home jove, desanimat del tot, va sortir a fer un vol per la selva. En plena bosquíria, quedà parat de veure com una guineu portava menjar a un tigre atrapat i ferit que no es podia valdre. L'endemà hi tornà per comprovar si aquell fet era una casualitat o era habitual. Veí que l'escena es repetia: la guineu deixava un bon tros de carn a l'abast del tigre. I així un dia i un altre. Admirat de la solidaritat dels animals, es digué: "La natura és meravellosa i Déu és bo. Si els animals, que són inferiors a nosaltres, s'ajuden d'aquesta manera, molt més ho faran les persones. I, si Déu té tanta cura dels animals, molt més en tindrà de mi". I decidí fer-ne experiència: S'ajocà a terra, fent veure que estava ferit, i es posà a esperar que alguna persona

passés pel seu costat i se'n compadís. Passaren les hores, arribà la nit i ningú no s'acostava per allà. Ell aguantava la fam i la intempèrie donant per suposat que Déu no l'abandonaria i faria que passés algú. Però al cap d'uns dies d'esperar inútilment, al límit de les seves forces, decebut d'una naturalesa que ja considerava desordenada, i d'un Déu que ja considerava injust i cruel, va sentir una veu que li deia: "Si em vols trobar com a Déu bo, i si vols trobar els teus semblants com a germans, deixa de fer de tigre i comença a fer de guineu". Convertir-se és això: trobar l'harmonia dintre teu (deixant de fer de tigre) i fer que aquesta harmonia traspuï al teu voltant (començant a fer de guineu).

Miquel-Àngel Ferrés

Un regal que no es farà malbé

Des de les intencions i des de l'experiència

L'apropament a Sant Josep de Calassanç ens condueix a una experiència de vida real i festiva a la nostra escola. Volíem que els nois i noies més grans de l'escola aturessin la rutina i sabessin passar una estona amb els més petits. Fent simplement allò que farien a casa: parlar, interessar-se pel que fan, jugar, relacionar-se, descobrir-se. Tot plegat, potser per res i potser per molt. Crear lligams, recordar la infantesa per uns i desvetllar les ganes de créixer en els altres. Tot plegat, res: viure i conviure, senzillesa, simplicitat...

En Sergi Pardos diu: "Sovint, els alumnes de COU no fem massa bona acollida de les propostes que ens fan els professors, sobretot quan es trenca la dinàmica habitual. La invitació de passar una estona amb els més petits va ser rebuda amb recança, però va ser enriquidora i molt diferent. A COU pensem que el vessant acadèmic és

el més important, però aquesta experiència ens ha demostrat que no és ben bé així. Compartir vivències amb els més menuts ha significat veure tot el camí recorregut. Qualsevol de nosaltres podia haver estat aquell noieta sorprès i encuriosit que ens veia grans, diferents. Nosaltres també havíem vist el món des d'aquella innocència i ignorància infantil. En el fons no estem tan allunyats, només en graons diferents dins l'escala de la vida de l'escola".

I per a la Sabina Sartorio és una experiència agradable: "oblidant per uns moments la tensió dels estudis, permet impregnarnos de la vitalitat i de la innocència dels infants. Superat el primer moment, la comoditat i la distensió impregna aquesta estona de relació. Un dibuix és el regal que ens van preparar. El conservem penjat al suro de la nostra classe".

Escola Pia Balmes

Tutoria personalitzada

la tutoria

La imaginació ajuda en l'orientació

UN DIA DIFERENT A PRIMÀRIA

Equip de mestres - Escola Pia Mojà

Un primer de setembre d'ara fa cinc anys va sorgir la idea, fent allò típic que fem els mestres quan ens retrobem de nou després d'un estiu, que arribem a l'escola amb un farcell ben ple d'il·lusió i d'entusiasme i amb una pila d'interrogants.

- Com ho podríem fer perquè aquest curs els ganàpies no es barallin tant amb els petits?
- I com ho podríem fer perquè no corrin ni cridin tant pels passadissos?
- I...

A algú se li va ocórrer de dir:

- I si el primer dia fem que sigui diferent i que siguin ells, els nostres alumnes, els qui estableixin unes pautes de conducta que ens serveixin durant el curs?

A partir d'aquí vam començar amb una pluja d'idees: que si una gimcana, que si un joc de pistes... no hi havia res que ens fes peça fins que vam pensar de muntar uns tallers (Cursos Monogràfics) amb grups heterogenis quant a l'edat i nivells que duressin un parell d'hores. Els objectius eren molt clars: a) fomentar la bona relació entre els nens i les nenes dels diferents nivells, b) fer-los partíceps en l'elaboració de les normes bàsiques necessàries per a una bona convivència, c) fer-los veure la necessitat del compliment de les normes i afavorir la integració dels nous alumnes.

Vam enviar una carta a tots els nenes i nenes de 5è a 8è explicant-los la idea i donant una relació detallada dels tallers que oferíem. Ens havien de retornar una butlleta amb el seu nom i marcar els tres tallers que escollien per ordre de preferència dels quals en farien un. Quins han estat els tallers ofertats fins ara? Fotografia, El Txad: un món diferent, Imatge i so, La Ràdio, L'Ecologia, El Judo, La informàtica, La Geologia, La Cuina, El Turisme i els Idiomes. La Música i la Pintura, L'Escultura, El Gravat, La Pedra Picada, El Teatre, El Ball dels Bastoners, La Màgia

de la Química, L'Escenari de l'Indiana Jones, Viatjant pel Món, La Jardineria, Anem a fer Botifarres, Fem Gelats, Els Fòssils, L'Alimentació Natural.

Val a dir que vam comptar amb la col·laboració desinteressada de persones conegudes, antics alumnes, i gent del poble especialista en algun dels temes.

En arribar a l'escola el primer dia els alum-

nes anaven al taller assignat. Després, un xic d'esbarjo i ens retrobàvem per fer un mural explicatiu de tota l'activitat.

Un dinar conjunt a la font de "El Prat", als afores del poble dona pas a un joc de pistes d'on sortiran les normes bàsiques que pautaran la convivència de tot el curs. Així i des d'aleshores, cada any, el primer dia de curs ha estat un dia diferent.

Enguany hem adaptat aquesta activitat a l'edat dels alumnes agrupant-los de tercer a sisè.

Cada nen i nena a la seva aula i amb la seva mestra mitjançant un joc es presentava al altres i responien un qüestionari que s'havia preparat. Després, i amb l'objectiu de crear les normes de convivència del

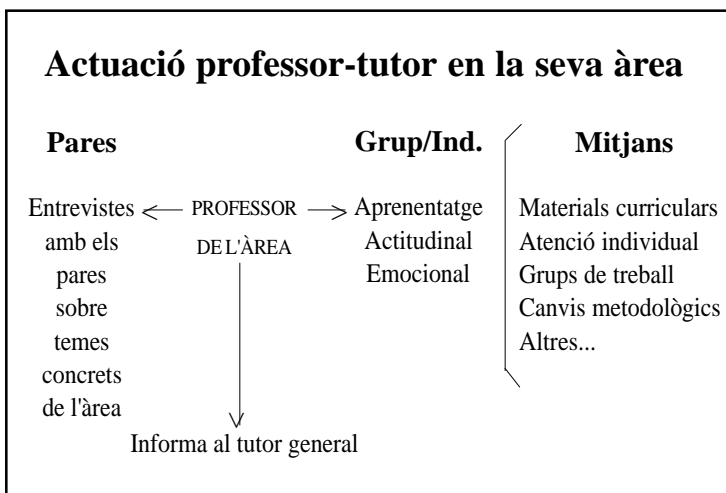
la tutoria

curs havíem d'aconseguir un tresor amagat. Un joc de pista ens ajudava a trobar els tresors que eren les propostes/lemes de convivència a tenir present al llarg del curs. A la tarda, anem al parc per celebrar-ho amb un berenar de germanor fet amb les coses que portava cadascú: pa, tomàquet, oli i sal, llonganissa i macedònia. Quin berenar més bo!
 Quin dia, aquest primer dia!
 No, no hem fet res avui, per poder fer molt i molt ben fet durant tot el curs. Treballant junts i de valent!

PROFESSOR-TUTOR

Manel Nicolàs - Escola Pia Calassanci

Si entenem que el tutor és aquella persona que s'ocupa bàsicament de la formació integral de l'alumne i que, per tant, actua en aquells àmbits propis de la tutoria grupal i de la tutoria individual, atenent aspectes generals del desenvolupament acadèmic i personal de l'alumne, és obvi que el tutor de grup no s'ha d'ocupar de les àrees i, per tant, el professor ha d'actuar com a tutor de l'àrea que imparteix. L'actuació del professor-tutor podrà delimitar-se mitjançant aquest esquema:

Quan un alumne presenta dificultats en diverses àrees és quan cal l'actuació del tutor general però la tutoria de cada àrea ha d'ésser desenvolupada sempre pel professor corresponent.

LA TUTORIA INDIVIDUAL, UNA EINA CLAU A L'ESO

Àlex Urpí - Escola Pia Vilanova

Per encetar aquestes línies potser és important de destacar allò que ja haurem sentit diverses vegades: tutors dels nostres alumnes ho som tots, en tant que tots plegats col.laborem i intervenim en el seu procés d'aprenentatge, així com en la seva maduració com a persones.

El tutor, però, controlarà i farà seguiment individualitzat de cadascun dels alumnes que integren el grup i mantindrà una relació personal amb ells i llurs pares a través de les oportunes entrevistes i reunions periòdiques.

L'experiència en aquest tipus d'acció tutorial a la nostra escola ve, suposem que com en d'altres centres, d'èpoques anteriors. Ja a l'antic BUP existia aquesta funció del tutor. Amb l'adveniment de l'ensenyament secundari obligatori, no cal ni dir que la tutoria individual s'ha convertit en una eina clau per a la formació dels nostres alumnes.

En aquest moment, al nostre centre, la tutoria individual dels nois i noies de secundària s'organitza de la següent manera: Disposem d'un tutor per grup que, a més de l'hora setmanal de tutoria grupal, disposa d'una altra hora per dur a terme la tutoria individual de cadascun dels membres del grup del qual s'encarrega. Tant al començament de curs com durant l'any, cada tutor sap que hi ha tres moments determinats en els quals ha de rebre la totalitat dels seus alumnes un per un. Moment que hem batejat com a "tutoria maratoniana". Aquests moments es corresponen amb l'inici de cada trimestre, coincidint amb la tria dels crèdits variables per part dels nois i noies. El tutor escolta atentament cada alumne i intenta combinar els interessos de l'alumne amb l'orientació que pot fer-li a partir de les observacions i comentaris que cada professor ha fet en les sessions d'avaluació prèvies a les entrevistes individuals. Si no hi ha cap dificultat s'intenta de complaure l'elecció que fa l'alumne dels crèdits variables. El professor-tutor li fa la informació, sempre tenint com a referent l'avaluació, dels seus progressos i de la seva situació en relació al grup. La durada d'aquestes sessions es perllonga durant una jornada sencera.

A més d'aquestes entrevistes, el tutor, segons les necessitats de cada alumne, els anirà entrevistant al llarg del curs per conèixer la situació real de cada un d'ells, el seu entorn familiar i social i mantenir la relació personal amb el noi/noia i conèixer els pares per ajudar-los en l'educació dels seus fills. Aquests contactes periòdics permetran de fer el seguiment global dels processos d'aprenentatge dels nois i noies i afavorir la seva autoestima personal, ajudant-los en la superació dels fracassos i dificultats de qualsevol tipus.

Cada tutor haurà de rebre els pares, almenys una vegada al curs i, en el temps de què disposa, sempre que sigui necessari. Per tant, el tutor haurà de vetllar per establir unes bones relacions amb els pares i informar-los de tots aquells assumptes que afecten l'educació dels seus fills, facilitant la connexió entre l'escola i la família. Per a la consecució del nostre objectiu tutorial disposem d'una documentació dissenyada per a tal fi, on figura una fitxa personal de l'alumne, així com un registre exhaustiu de les entrevistes realitzades amb el noi o la noia i també amb els pares; tot plegat servirà al tutor i en general a l'equip de professors per valorar el procés de maduració personal que faci cada alumne. En línies generals, aquest és el tractament que donem a la tutoria individual a l'EP de Vilanova.

L'ORIENTACIÓ EN ELS CICLES FORMATIUS

Ricard Coma - Escola Pia Mataró

Els Cicles Formatius (CF) són estudis post-obligatoris basats en l'ensenyament específic de conceptes, habilitats i actituds pròpies d'un professional. Hi ha dos tipus de CF, els de Grau Mig (GM) que atorguen una titulació de *Tècnic* i els de Grau Superior (GS) la titulació dels quals és de *Tècnic Superior*. Fruit de l'especificitat dels estudis, els CF no disposen d'hora assignada per a tutoria grupal. Malgrat no disposar d'aquesta hora -bo i que, quan és necessa-

ri, el tutor cerca l'espai més adient per fer-la- sí que es disposa d'una hora setmanal per a la tutoria individual, que ens permet d'atendre els desassossecos personals dels nostres alumnes.

Com en qualsevol etapa, els alumnes de CF també necessiten d'una orientació que, per la singularitat dels estudis, requereix que es faci en tres fronts ben diferents: el personal, el laboral i el professional.

L'alumnat de CF presenta variades inquietuds i interessos: o bé són alumnes que usen el CF per adquirir les capacitats imprescindibles per a l'exercici d'una professió; o bé cerquen la primera feina; d'al-

dattatòsties

tres han optat pel CF amb l'objectiu de madurar i passar a estudis superiors; també hi ha qui els cursa perquè no ha aconseguit l'ingrés universitari; també hi ha qui busca una titulació tècnica que faciliti un desenvolupament professional i, finalment, els qui tenen l'afany de reciclar els seus coneixements. A aquesta heterogeneïtat d'interessos, s'hi afegeix la de les edats, car tant podem tenir alumnes provinents de l'ESO, com caps de família -més normal en els CFGS- que han de conviure i compartir un mateix espai sota uns mateixos cànons organitzatius. Aquesta diversitat dona lloc a polítiques d'acció diferents que obliguen el tutor a incardinar una tasca orientativa a nivell individual.

L'orientació laboral està totalment implicada en el mateix currículum del CF, car és un crèdit comú per a tots els CF del mateix grau i per tant disposa d'una dotació horària. El FOL, com anomenem el crèdit de Formació i Orientació Laboral comú a tots els CF del mateix grau, no només

la tutoria

pretén donar una visió real de la situació actual del món del treball, sinó que situa els nostres alumnes en el marc legal de les relacions contractuals i els atribueix les idees de formació continuada, canvis en el lloc de treball i autoocupació.

En canvi, l'orientació en el camp professional és titularitat de tothom. Així com l'orientació derivada de la tutoria individual la representa, principalment, el tutor i la laboral el professor de FOL, la professional -ho puc assegurar- l'assumeixen tots els professors d'un CF. L'estreta relació de la majoria de professors de CF amb el camp professional al qual pertanyen, resulta el màxim exponent per resoldre, assessorar i orientar els dubtes i la presa de decisions dels nostres alumnes. Potser per això penso que un dels avantatges dels CF és disposar d'aquest col·lectiu professional que, sense que figuri en cap dels seus contractes -ni en lletra petita- compleix amb escreix una tasca que els dignifica, encara més, com a professionals de la docència. No obstant, la bona voluntat no resulta suficient per afrontar amb certes expectatives d'èxit una tasca orientadora que sub-

ministra als CF -i en el seu defecte al Centre i a la Institució- les eines correctes per acoblar estratègies i mètodes en un front comú: orientar. Em consta que s'està posant fil a l'agulla en la majoria de centres per elaborar programes d'orientació seriosos.

No vull acabar sense esmentar i reconèixer la tasca que es fa des de la Borsa de Treball, imprescindible, i que s'ha de potenciar i millorar molt més, com és la de satisfer la inquietud dels alumnes de CF de trobar una primera feina i la de facilitar-nos el teixit d'empreses necessàries perquè els nostres alumnes puguin dur a terme el crèdit de Formació en Centres de Treball, altrament dit pràctiques en les empreses.

Dir, finalment, que l'orientació ha de ser un mitjà definitivament imprescindible com a programa transversal de totes les etapes i que hauria d'emmarcar-se dins del projecte curricular de Centre. Només així, podrem donar als nostres alumnes una millor qualitat d'educació integral i assaborir els seus èxits que, al cap i a la fi, també són els nostres.

NOTES:

1. *Vegeu l'apartat «Papers» de la web de l'Escola Pia, on hi trobareu dos articles sobre la tutoria: Objectius de l'acció tutorial a l'ESO, de Josep Muntada de l'Escola Pia de Tàrraga, i La tutoria individualitzada a l'ESO, del grup de mestres de Balaguer.*
2. *Ens excusem per una errada en el número 6 de «Papers»: L'article de la pàgina 6 titulat «Per què internet?» a més de l'Eugeni Pérez n'és autor, també, Josep Corominas.*

per saber-ne més

CELA OLLÉ, J. – *Amb lletra petita*. Col. Llibres a l'abast. Ed. 62.

CELA, J.; PALOU, J. – *Amb veu de mestre. Un epistolari sobre l'experiència docent*. Premi «Rosa Sensat», 1992. Ed. 62.

ARNAIZ, P.; ISUS, S. – *La tutoria, organización y tareas*. Biblioteca de aula. Ed. Graó.

ROMÁN, J.M.; PASTOR, E. – *La tutoria. Pautas de acción e instrumentos útiles al profesor tutor*. Ed. CEAC.

Tutoría y evaluación. «Cuadernos de Pedagogía», número 259, monogràfic.

El proper número anirà dedicat a «L'animació pastoral».

La nostra tasca: educar

estudiem
per millorar

Al voltant de la tutoria personalitzada

Reflexionar sobre el que vam rebre en la nostra formació inicial fa pensar que tenim pocs coneixements de la nostra tasca principal: Educar.

Els continguts que vam rebre en la nostra formació inicial són molts d'ells, teòrics, sobre què havíem d'ensenyar, alguns pràctics sobre com havíem d'ensenyar i pocs, o quasi cap, sobre la base principal -o el que és realment el nostre objectiu-, educar i acompanyar la persona de l'alumne al llarg de tot el seu procés de desenvolupament personal.

I vam estudiar alguna cosa sobre la persona (a banda de l'evolutiva o teories sobre la personalitat de l'alumnat? Cal pensar que poca cosa. Llavors, com és que revisant el nostre dia a dia, el que més ens preocupa i ens indigna és el fet que un alumne estigui patint algun tipus d'injustícia -escolar, familiar o social- o bé presenti necessitats en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge? I com és que davant d'això, fem mans i mànigues per ajudar-lo? Perquè, crec, que hi ha quelcom dins nostre que està per sobre d'aquella formació de continguts que vam rebre: els nostres propis valors, la nostra vocació, la gratificació d'una mirada còmplice, un somriure, un "les coses van més bé",... que ens compensa i ens anima a tirar endavant cada dia.

Allò que és propi en nosaltres ho trobem escrit ja en Josep de Calassanç, fins als nostres dies en el propi emmarcament de la LOGSE.

Tot això ho duem a terme mitjançant l'acció tutorial que és entesa com el «conjunt d'accions educatives que contribueixen a desenvolupar i a potenciar capacitats bàsiques dels alumnes, orientar-los per tal d'aconseguir la seva maduresa i autonomia i, ajudar-los a prendre decisions en vistes a opcions posteriors, de continuació d'estudis o d'entrada en el món del treball» (decret 96/1992).

Una de les maneres per realitzar aquesta

acció serà mitjançant la tutoria personalitzada -o atenció individualitzada- que tindrà com a objectius:

1. **Conèixer** l'estudiant: potenciar un procés de comunicació i relació afectiva.
2. **Conèixer** l'àmbit familiar i l'entorn social en el qual es mou habitualment.
3. **Conèixer** les capacitats, aptituds, trets de caràcter, els gustos, valors, interessos i afeccions...: orientar en l'elecció del seu propi currículum i crear un sentiment de competència en el control autònom de les seves decisions.
4. **Conèixer** el grau d'adaptació del subjecte en el marc del centre educatiu i la seva relació amb els membres de la comunitat educativa: promoure un canvi d'actitud, facilitar l'autoconeixement i proporcionar informació o demanar-ne.

Però, quina és la finalitat d'aquesta tutoria? Ho podríem concretar de la forma següent: **a)** desenvolupar el procés orientador, atenent al context en què viuen els alumnes i al futur que els espera i que poden contribuir a forjar, tot afavorint l'adquisició d'hàbits i aprenentatges funcionals i connectats amb l'entorn. **b)** A partir de les necessitats particulars de l'alumnat, adequar les propostes educatives, mitjançant les oportunes adaptacions curriculars i metodològiques. **c)** Prevenir les dificultats d'aprenentatge, evitant de sortir al pas d'aquestes dificultats només quan l'alumne ja hi ha ensopegat, i fer tot el possible per evitar la inadaptació en el centre educatiu. **d)** Contribuir a l'adequada relació i interacció entre els diferents components de la comunitat educativa, sobretot els professors, els alumnes i llurs pares, i també la relació del centre amb l'entorn social i cultural.

Passat un temps, quan retrobem l'antic alumne ple de projectes i expectatives, amb uns valors fermes i realitzat com a persona, ens sentim agraïts d'haver-lo pogut acompanyar en una petita part d'aquest procés.

Pilar Dotras - Escola Pia Calella

Noticiari breu

REUNIÓ DELS PRESIDENTS DE LES APA'S

El dissabte 20 hi hagué l'habitual reunió del Secretari General amb els presidents o representants de les Associacions de Pares. Una vegada més es tracta d'augmentar el lligams de col·laboració i de reforçar la participació a través de la Federació d'APA's de les nostres escoles.

FORMACIÓ D'ADMINISTRADORS

El propassat 15 de gener va celebrar-se una trobada d'administradors on es va parlar d'aspectes concrets de la gestió diària de l'escola. Els temes foren: la gestió dels rebuts impagats, la gestió administrativa de les activitats extraescolars, la utilitat de la comptabilitat com a eina de gestió i la feina d'una auditoria. Els ponents que van ser els propis administradors de les escoles van explicar als seus companys quins són i com es resolen els diferents problemes amb què es troben en el moment de dur a terme aquestes gestions.

UN SINCER RECORD DE COMIAT

Volem, des d'aquí, expressar el nostre condol pel traspàs de quatre persones que formaven part del nostre col·lectiu: els alumnes Josep Pla i Liñan de Balaguer, mort d'una aturada cardíaca, i Sergi Amaro Pereira de Sarrià, mort en accident de trànsit, el P. Lluís Guixà i Roig, col·laborador eficient a l'escola de Calella, que va morir d'un infart, i Montserrat Llord i Armengol, professora de Balmes. Tinguem-los presents en la nostra pregària.

SARRIÀ-CALASSANÇ INTERCANVI AMB EL COLLEGE JEAN BAUCHEZ DE METZ.

Del 9 al 20 del passat novembre vam acollir 25 alumnes francesos del College Jean Bauchez de Metz per dur a terme l'intercanvi idiomàtic amb alumnes de 1r i 2n de BUP de la

nostra escola. Aquest intercanvi forma part del projecte "Fem parlar l'art" i està subvencionat per l'acció Lingüa E, del programa Sòcrates. De l'1 al 15 de març viatjarem a Metz per cloure l'intercanvi. L'estada dels alumnes a les ciutats respectives va acompanyada per visites i descoberta dels diferents àmbits culturals. L'èxit de la convivència va tenir mostres evidents en l'acomiadament a l'estació de França. Quin desconsol!

L'ANGEL CUEVAS VA A CUBA

El P. Àngel Cuevas, fins ara director de l'Escola Pia d'Igualada, ha marxat a Cuba per iniciar una nova etapa en la seva vida al servei d'aquest poble. Se'l va homenatjar amb molta estimació per tots els representants de l'escola i del poble igualadí. Li desitgem molta sort en el seu treball entre els cubans i que la seva presència sigui nova saba entre els escolapis de la comunitat de Cuba. Nosaltres el trobarem a faltar.

REFERÈNCIA BIBLIOGRÀFICA

Juan José Albericio, director de l'Escola Pia Nostra Senyora, ha publicat recentment el llibre «Las agrupaciones flexibles», editat per EDEBE, de força interès per a tots els docents preocupats per l'atenció individualitzada dels nostres alumnes. S'hi poden trobar suggeriments i propostes per enriquir el nostre fer de cada dia.

GRUPS MISSIÓ

El passat dia 9 de gener, l'Escola Pia de Sabadell va acollir els components dels grups «Com-

partir la Missió» en la trobada festiva, que com ja és habitual, se celebra als voltants de Nadal. La trobada va ser preparada pel grup de Missió de Sabadell i aplegà uns 80 participants de tots els grups on se celebrà una eucaristia i on va haver-hi moments per poder-se saludar i dialogar.

TROBADA DE COORDINADORS DE PASTORAL

El dilluns 19 de gener ha tingut lloc la trobada trimestral dels coordinadors de pastoral de les escoles als locals del Secretariat. La reunió ha possibilitat el contacte dels coordinadors de totes les escoles per fer una reflexió conjunta sobre la situació de la pastoral a l'escola, revisar els diferents actes i celebracions que s'ha fet sobre Sant Josep de Calassanç i els 400 anys i presentar els materials per preparar la Pasqua i les diferents campanyes.

EL VIATGE A ROMA DELS GUARDONATS

Els dies 19-23 de desembre els vuit finalistes del concurs sobre Sant Josep de Calassanç (J. Valls de Terrassa, M. Torras i A. Alonso de Sabadell, J. Cruañas i F. Lahoz del Calassanç, A. Estefanell i M. Gilana de Calella, i R. Capdevila de Tàrraga), alumnes de 2n i 3r d'ESO, acompanyats per Víctor Filella, professor d'Igualada, realitzen un interessant viatge a Roma. El campament base va ser la residència que l'Escola Pia té a Monte Mario, un barri de la perifèria de Roma. Visiten el Vaticà, la Basílica de Sant Pere i els museus.

Les catacumbes de St. Calixt són un testimoni impressionant de la vida de les comunitats cristianes dels primers segles. La visita a St. Pantaleo, casa central de l'Escola Pia, els va permetre de veure l'habitació de St. Josep de Calassanç i el museu amb relíquies i estris personals. No va poder faltar un recorregut per la Roma antiga admirant el Fòrum Romà i el Coliseum i les pintures de Miquel Àngel. Un recorregut pel Trastevere els permet de conèixer la parròquia de Sta Dorotea. Un viatge que els ha permès d'apropar-se a les arrels escolàpies, gaudint d'una bona convivència.

Fan arribar el seu agraïment als qui han fet possible el viatge.

REUNIÓ DELS PSICÒLEGS

El 26 de gener es féu una trobada de tots els psicòlegs i psicopedagogs de les escoles per posar en comú elements del seu treball. En concret, s'estudià el ventall de tasques que realitzen aquests especialistes com a suport a la tasca docent i com s'avança cap a una nova prioritització d'aquestes dedicacions d'acord

amb les noves necessitats que tenim a les escoles, després de la generalització de l'ESO. Una vegada més, el contacte entre persones que fan feines semblants ha estat enriquidor.

VISITES A LES ESCOLES DE FORMACIÓ PROFESSIONAL

Els tutors d'ESO i batxillerat fan una tasca important d'orientació, però sovint no tenen prou informació dels nous cicles formatius ni de la realitat del món del treball. Per això s'han organitzat unes visites a les nostres escoles que fan formació professional on es presentaran també les peculiaritats de cada centre i l'oferta per al proper curs. Segur que aquesta activitat servirà per millorar el coneixement de les escoles d'una bona part de docents. La primera d'aquestes visites s'ha realitzat a l'escola de Mataró, el dimecres 28 a la tarda.

MILLORA EN L'APLICACIÓ DEL PAI

Des de l'octubre, s'ha anat convocant trobades amb docents que apliquen el PAI -una per a cada curs de primària- per aprofundir en la metodologia i millorar l'acció dels docents. Cal no oblidar que el PAI, a més d'ajudar a desenvolupar totes les capacitats intel·lectuals de l'alumnat, pretén ajudar els mestres a conèixer millor com cada alumne realitza els processos d'aprenentatge i -en conseqüència- com s'ha de posicionar per ser més facilitador de tot tipus d'aprenentatges. El fet de plantejar temes concrets de cada curs ha facilitat l'aprofundiment en qüestions d'interès dels participants.

SANT ANTONI

LA FESTA DELS TRES TOMBS

Sant Antoni celebra els Tres Tombs en el marc de la festa major del barri, on l'escola n'és una gran protagonista, traient a passejar els gegants i els gegantons, fent la benedicció dels animals i, aquest any, amb una original decoració de la façana de l'escola al·lusiva a la festa de sant Antoni i als 400 anys d'escola popular, guarnint totes les finestres.

Tots els professors som tutors

De fet, és el que dóna més coherència

Ho vaig sentir ja fa anys en una conferència sobre la Reforma: tots els docents som tutors. Ara sí que hem begut oli! -vaig pensar-. Com que no saben què fer, es tracta d'embolicar la troca, a veure si això de la Reforma sembla seriós. Tan bé com estàvem! Però els anys passen i, t'adones -ep! només alguna vegada que pots pensar enmig del tragí de cada dia- que les escoles evolucionen. Ara els nanos i les nanes! (alerta amb la igualtat d'oportunitats!) vénen més contents a l'escola.

I -em sembla- que saben més què hi vénen a fer. Però també són cada dia més exigents: entenguem-nos, com menys treballin millor (a nosaltres, quan érem infants i joves, també ens passava? jo no ho recordo); però volen les coses més lligades, més coherents, menys dependents de les persones concretes.

Potser per això la direcció fa el discurs del marc global de l'escola i ens agraeix el somriure que dediquem a l'alumnat (fixeu-

vos-hi: els genèrics són les expressions "políticament" correctes) i l'encoratjament, i mil detalls més; i les correccions convivencials (disciplinars, en dèiem abans). Tan fàcil com era pronunciar seriosament la fatídica frase: -ho diré al teu tutor! (fins i tot a vegades feia efecte, segons el tutor, és clar!).

Ara anem tots més conjuntats i procurem compartir situacions i experiències. I segur que en aquest aspecte l'educació és millor. Qui sap si no donem aquella unitat de criteri que, dissortadament en alguns casos, la família ja no pot donar. I, de fet, tampoc és tan complicat, tot i ser molt compromès. Som tutors en tant que som persones que eduquem a partir del que nosaltres som.

Una qüestió, però: qui fa de "tutor" dels tutors? Qui em pot orientar -tasca bàsica de tot educador- en l'educació global i en l'orientació de l'alumnat?

Zum-zum

agenda

FEBRER

- 2 Reunió bibliotecaris de les 4 a les 6 tarda.
- 3 Àrees ESO, de les 4 a les 6 tarda. Música.
- 7 Curs iniciació Voluntariat - 1a. part, de les 10 a la 1 matí i de les 3 a les 6 tarda.
- 12 Reunió coordinadors 1r cicle d'ESO, de 4 a 2/4 de 7 tarda.
Reunió coordinadors PIRMI, de 4 a 6 tarda.
- 13 Formació responsables borsa de treball i formació ocupacional, de les 10 matí a les 6 tarda.
- 14 Curs iniciació Voluntariat -2a part, de les 10 a la 1 matí i de les 3 a les 6 tarda.
- 16 Formació responsables borsa de treball i formació ocupacional, de les 10 matí a les 6 tarda.
- 17 Àrees ESO, de 4 a 6 tarda. Ll. castellana.
- 18 Visita FP Calassanci. Tarda.
- 19 Reunió coordinadors 2n cicle ESO, de les 4 a 2/4 de 7 tarda.
- 25 Visita FP Terrassa, tarda.
- 26 Reunió coordinadors batxillerats, de 4 a 2/4 de 7 tarda.

MARÇ

- 2 Reunió coordinadors informàtica de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 tarda.
- 3 Àrees ESO, de 4 a 6 tarda.
- 5 Jornada de docents de 3r any de 10 a 6.
- 7 Trobada Jove 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO i batxillerat.
- 10 Jornada de docents de 3r any de 10 a 6.
- 11 Reunió responsables Voluntariat de 4 a 6 tarda.
- 12 Reunió administradors de 2/4 de 10 a 2 matí.
Reunió coordinadors borsa de treball i formació ocupacional de 4 a 6 tarda.
- 16 Consell de les Institucions de les 7 a les 9.
- 17 Àrees ESO. Religió.
- 23 CEP-2: presentació materials de 2/4 de 4 a les 6 tarda.
- 26 Reunió coordinadors 3r cicle primària de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 tarda.
- 28 Trobada animadors de la fe de les escoles.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n - Tel.: 441 00 04 - Fax: 441 02 87 - 08001 BARCELONA
e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net